

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Stanisław Stankiewicz

SSN Ryszard Witkowski

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Piotra Krupińskiego

w sprawie wnioskodawcy **S. S.**

w przedmiocie zadośćuczynienia i odszkodowania za niewątpliwie niesłuszne
tymczasowe aresztowanie

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 lipca 2026 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora- na niekorzyść

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 21 listopada 2025 r., sygn. akt II AKa 362/24

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 25 lipca 2024 r., sygn. akt III Ko 9/24,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. co do punktu 1a i w tym
zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi
Apelacyjnemu w Łodzi w postępowaniu odwoławczym.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z 25 lipca 2024 r., sygn. III Ko 9/24, na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy S.S. tytułem odszkodowania kwotę 14.253,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku oraz tytułem zadośćuczynienia kwotę 180.800,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku – za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie Prokuratury Okręgowej w Poznaniu sygn. PO I Ds [...], zastosowane postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w Poznaniu, sygn. VIII Kp 71/20. W pozostałej części wniosek został oddalony, a kosztami postępowania sądowego obciążono Skarb Państwa.

Orzeczenie to zaskarżone zostało apelacjami złożonymi na niekorzyść wnioskodawcy przez prokuratora i pełnomocnika Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu jako przedstawiciela Skarbu Państwa oraz przez pełnomocnika wnioskodawcy na jego korzyść.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że ponad zasądzoną kwotę odszkodowania zasądził dodatkowo 12.074 złote, a także jako reprezentanta Skarbu Państwa zobowiązanego do wypłaty odszkodowania i zadośćuczynienia wskazał Sąd Apelacyjny w Poznaniu. W pozostałej części zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy, kosztami postępowania odwoławczego obciążając Skarb Państwa.

Kasację od powyższego rozstrzygnięcia w części obejmującej podwyższenie kwoty odszkodowania złożył prokurator, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa:

1. procesowego, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez dowolne ustalenie, że dalsze zatrudnienie S.S. po dniu 26 kwietnia 2020 roku na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony było pewne, podczas gdy brak jest dowodów na wspomnianą okoliczność i nie wynika ona z wiążących ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy w Kaliszu, co

w konsekwencji skutkowało zaniechaniem przeprowadzenia rzetelnej kontroli odwoławczej;

2. materialnego, tj. art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych poprzez uznanie, że w przypadku niezyskania korzyści w postaci wynagrodzenia za pracę szkoda w postaci utraconych korzyści obejmuje poza kwotą podlegającą wypłacie pracownikowi (tzw. kwotą netto) również należne od takiego wynagrodzenia składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe, składkę na ubezpieczenie zdrowotne oraz kwotę należnego podatku dochodowego, podczas gdy prawidłowe zastosowanie tych przepisów prowadzi do wniosku, że w przypadku niezyskania korzyści w postaci wynagrodzenia za pracę szkoda w postaci utraconych korzyści nie obejmuje obowiązkowych danin publicznoprawnych obciążających pracownika jako ubezpieczonego oraz podatnika podatku dochodowego.

Podnosząc powyższe zarzuty prokurator wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

W niniejszej sprawie doszło do opisanego w kasacji rażącego naruszenia prawa, które to uchybienie mogło niewątpliwie mieć istotny wpływ na treść wyroku. Kasacja prokuratora już w konsekwencji pierwszego zarzutu okazała się zasadna, co w oparciu o art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. pozwoliło na ograniczenie rozpoznania nadzwyczajnego środka odwoławczego do tego uchybienia, gdyż było ono wystarczające do wydania orzeczenia. Rozpoznawanie kolejnego z uchybień byłoby przedwczesne.

Przypomnieć należy, że podstawą dokonanej przez Sąd Apelacyjny w Łodzi zmiany wyroku było poczynione przezeń ustalenie, iż pewnym pozostawało, że po

zakończeniu umowy o pracę na okres próbny dojdzie do dalszego zatrudnienia wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Rację ma więc skarżący wskazując w kasacji, że z ustalenia sądu *a quo*, iż wnioskodawca miał po upływie umowy o pracę na okres próbny obiecane zatrudnienie w formie umowy na czas nieokreślony nie wynika, iż działania te z pewnością by wystąpiły. Przede wszystkim jednak trafne są argumenty prokuratora podkreślające, że ustalenie faktyczne Sądu Apelacyjnego w Łodzi w tym przedmiocie są dowolne i pozbawione jakiegokolwiek oparcia w materiale dowodowym. Okoliczności stanowiące podstawę zmiany wyroku przez sąd II instancji nie zostały przez wnioskodawcę wykazane, a co więcej, w toku postępowania sądy obu instancji nie przeprowadziły żadnego dowodu w tym przedmiocie. Nie wskazują na to zgromadzone w toku procesu dokumenty, nie wynika to również z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, w tym wnioskodawcy. Dokonanie zatem kwestionowanego ustalenia faktycznego przez sąd *ad quem* nastąpiło w efekcie rażącej obrazy art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., która mogła mieć istotny wpływ na treść wydanego wyroku, a powyższe spowodowało konieczność uchylenia wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazania sprawy w tej części Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd ten, procedując prawidłowo, ponownie oceni wysokość należnego wnioskodawcy S.S. odszkodowania, uwzględniając przedstawione wyżej zapatrywania Sądu Najwyższego (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), wyciągając prawidłowe wnioski z dowodów przeprowadzonych na rozprawie. Niezbędnej oceny tych dowodów Sąd będzie mógł dokonać również w perspektywie okoliczności, których w dotychczasowym toku procesu nawet nie starano się wykazać (jak np. faktu opłacenia składek ubezpieczenia społecznego, wydania świadectwa pracy za ustalony czas zatrudnienia wnioskodawcy u P.J. czy też podjęcia starań o powrót do pracy przez S.S. u dotychczasowego pracodawcy po opuszczeniu przez niego w dniu 26 kwietnia 2020 roku Aresztu Śledczego w związku z postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z 22 kwietnia 2020 roku). W przypadku uznania zasadności apelacyjnego żądania podwyższenia kwoty odszkodowania należnego wnioskodawcy, sąd odwoławczy rozważy argumentację podnoszoną w drugim zarzucie kasacji prokuratora, a w tym zakresie dokona także

oceny czy łączna wartość szkody winna stanowić sumę zarobków obliczoną w sposób nieodliczający kwot, które wnioskodawca wydałby na swoje potrzeby, z kwotą przekazaną wnioskodawcy przez jego żonę na tzw. „wypiskę”, z której na terenie Aresztu Śledczego zapewne zyskał stosowny ekwiwalent w postaci np. żywności (por. uwagi zawarte w uzasadnieniu wyroku SN z 2 lutego 2023 r., V KK 181/22).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Stanisław Stankiewicz Adam Roch Ryszard Witkowski

[WB]

[r.g.]